

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่องปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของพนักงานการรถไฟแห่งประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของพนักงาน และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับสุขภาพระหว่างพนักงาน ขบวนการกับพนักงานภาคพื้นดิน

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดย เลือกตัวอย่างประชากรด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้ตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นจำนวน 674 คน แบ่ง เป็นพนักงานขบวนการ 303 คน พนักงานภาคพื้นดิน 371 คน ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางฝ่ายการ เติมนรถเก็บรวบรวมข้อมูลให้เป็นบางส่วน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 674 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ ด้วย ไมโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปคำนวณด้วยภาษา เบสิก (BASIC) โดยหาค่าร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและ เปรียบเทียบปัญหาและความต้องการทางสุขภาพของพนักงานโดยทดสอบค่า 'ที' (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของพนักงานและข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสุขภาพ พนักงานส่วนใหญ่ เป็นชาย และมีอายุมากกว่า 44 ปี ร้อยละ 27.89 สถานภาพสมรสของพนักงานแต่งงาน และอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 78.04 มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 62.02 วุฒิทางการศึกษาของพนักงานอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 75.81 และมีรายได้ประจำเดือนระหว่าง 6,001-9,000 บาท ร้อยละ 40.36 พนักงานส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บ้านพักรถไฟ ร้อยละ 74.03 นอกจากนี้พนักงานส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.28 ไม่เคยได้รับความรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคจากหน่วยงาน แหล่งความรู้ทางสุขภาพที่ได้รับ คือศูนย์

การฝึกอบรมการรถไฟ ร้อยละ 34.87

ในปี พ.ศ. 2530 พนักงานเข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปีร้อยละ 66.32 ไม่เข้ารับการตรวจ ร้อยละ 33.68 สาเหตุที่ไม่ได้รับการตรวจเพราะไม่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาให้เข้ารับการตรวจ ร้อยละ 40.09 พนักงานที่ได้รับคำสั่งให้ไปตรวจร่างกายแต่ไม่เข้ารับการตรวจ ร้อยละ 31.28 สาเหตุคือ ไม่มีเวลาว่างร้อยละ 40.85 และวันนัดตรวจตรงกับวันที่ต้องปฏิบัติงาน ร้อยละ 38.03 เมื่อเกิดปัญหาสุขภาพพนักงานเข้ารับการตรวจรักษาและปรึกษาโรคจากแพทย์ประจำที่ทำการแพทย์ในเขตที่ปฏิบัติงานร้อยละ 39.46 ปรึกษาโรคกับแพทย์โรงพยาบาลของรัฐร้อยละ 35.32 เมื่อเกิดปัญหาสุขภาพจิตพนักงานจะปรึกษามุคคลในครอบครัว เช่น บิดา มารดา สามี ภรรยา ร้อยละ 50.89 การจัดบรรยากาศเพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตในหน่วยงานคือ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น ที่พักผ่อน ร้อยละ 28.09 มีสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความรำคาญ ร้อยละ 80.42 ซึ่งเหตุรำคาญ ได้แก่ เสียงดังรบกวน ร้อยละ 36.27 พนักงานส่วนใหญ่ออกกำลังกายโดยปฏิบัติ เป็นครั้งคราวไม่สม่ำเสมอ ร้อยละ 64.98 พนักงานไม่สูบบุหรี่ ร้อยละ 63.80 แด่ดื่มสุรา ร้อยละ 55.49

2. ปัญหาและความต้องการทางสุขภาพของพนักงานการรถไฟ

2.1 ปัญหาสุขภาพของพนักงานการรถไฟ

2.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการทางสุขภาพ โดยส่วนรวมพนักงานมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการทางสุขภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานมีปัญหาในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ ไม่ได้รับการตรวจ เอกซ์ เรย์ปอด

2.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ โดยส่วนรวมพนักงานมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานมีปัญหาในระดับมากเป็นอันดับแรกคือ มีเหตุรำคาญจากมลพิษต่าง ๆ เช่น เสียงดัง เขม่าควัน ฝุ่นละออง ขณะปฏิบัติงานหรือบริเวณใกล้เคียง

2.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางสุขภาพ โดยส่วนรวมพนักงานมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางสุขภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าพนักงานมีปัญหาในระดับมาก เป็น

อันดับแรกคือ หน่วยงานไม่ได้จัดเชิงวิทยากรบรรยาย หรือจัดอภิปรายเกี่ยวกับสุขภาพ และโรคภัยไข้เจ็บ เป็นครั้งคราว

2.2 ความต้องการทางสุขภาพของพนักงานการรถไฟ

2.2.1 ความต้องการเกี่ยวกับการจัดบริการทางสุขภาพ โดยส่วนรวมพนักงานมีความต้องการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาค่าบริการจัดบริการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานมีความต้องการแก้ไขปัญหาระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความต้องการแก้ไขมากเป็นอันดับแรกคือ การไม่ได้รับการตรวจ เอกซ์ เรย์ปอด

2.2.2 ความต้องการเกี่ยวกับสุขภาพจิตและสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ โดยส่วนรวม พนักงานมีความต้องการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหสุขภาพจิตและสิ่งแวดล้อมในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานมีความต้องการแก้ไขปัญหาระดับมาก เป็นอันดับแรกคือ อุปกรณ์ป้องกันอศคภัยมีไม่เพียงพอ

2.2.3 ความต้องการเกี่ยวกับความรู้ทางสุขภาพ พนักงานมีความต้องการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาด้านความรู้ทางสุขภาพในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า พนักงานมีความต้องการแก้ไขปัญหาระดับมากทุกข้อ ข้อที่มีความต้องการแก้ไขมากเป็นอันดับแรกคือ บุคลากรที่ทำงานเกี่ยวกับสุขภาพไม่ค่อยได้แนะนำและให้ความรู้ทางสุขภาพ เมื่อไปรับบริการตรวจรักษา

3. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการทางสุขภาพระหว่างพนักงานขบวนรถกับพนักงานภาคพื้นดิน

3.1 การเปรียบเทียบปัญหาทางสุขภาพ พบว่า โดยส่วนรวมพนักงานขบวนรถและพนักงานภาคพื้นดินมีปัญหาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีดังนี้

3.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการทางสุขภาพ คือ ความล่าช้าในการส่งตัวผู้ป่วย เข้ารับการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน ยาและเวชภัณฑ์ในที่ทำกาแพทย์ตาม เขตต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ และระยะเวลาที่แพทย์นัดตรวจสุขภาพประจำปีไม่เหมาะสม

3.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ คือ อุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยมีไม่เพียงพอ ปริมาณน้ำดื่มสะอาดมีไม่เพียงพอพนักงาน ปริมาณน้ำใช้มีไม่เพียงพอ และแสงสว่างของสถานที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอ

3.2 การเปรียบเทียบความต้องการทางสุขภาพ พบว่าโดยส่วนรวมพนักงาน ขบวนการและพนักงานภาคพื้นดินมีความต้องการ เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาทางสุขภาพไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีดังนี้

3.2.1 ความต้องการแก้ไขปัญหาการจักษุบริการทางสุขภาพ เรื่องความล่าช้าในการส่งตัวผู้ป่วย เข้ารับการรักษายาบาลฉุกเฉิน การไม่ได้รับการตรวจ เยี่ยมและติดตามผลการรักษาจากบุคลากรทางแพทย์เฉพาะ เจ็บป่วยและกำลังรักษาอยู่ การไม่สามารถ เข้ารับการตรวจสุขภาพประจำปีได้อย่างสม่ำเสมอ และระยะเวลาที่แพทย์นัดตรวจสุขภาพประจำปีไม่เหมาะสม

3.2.2 ความต้องการแก้ไขปัญหาสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมคือ เรื่องแสงสว่างของสถานที่ปฏิบัติงานไม่พอเพียง อุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยมีไม่เพียงพอ ปริมาณน้ำดื่มและน้ำใช้มีไม่เพียงพอ รวมทั้งต้องการแก้ไขปัญหาเรื่องส้วมและที่บัสสาวะมีไม่เพียงพอกับจำนวนพนักงานอีกด้วย

3.2.3 ความต้องการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางสุขภาพคือ การไม่ได้รับ เอกสารและข่าวสารทางสุขภาพ เพื่อป้องกันโรค เมื่อเกิดโรคติดต่อ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของพนักงานการรถไฟแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย เฉพาะประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

ปัญหาและความต้องการทางสุขภาพของพนักงานการรถไฟ

1. ปัญหาสุขภาพของพนักงานการรถไฟ ผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมปัญหาอยู่ในระดับมากทั้งด้านการจักษุบริการ สุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ และความรู้ทางสุขภาพซึ่งอาจ เนื่องจากจำนวนบุคลากรทางสุขภาพมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอที่จะให้บริการ

แก่พนักงาน เมื่อเกิดปัญหาสุขภาพพนักงานร้อยละ 39.46 เข้ารับการตรวจรักษาและปรึกษาโรค จากแพทย์ประจำที่ทำการแพทย์ของการรถไฟในเขตปฏิบัติงาน แต่เมื่อไม่มีแพทย์ประจำพนักงาน จึงต้องเข้ารับการรักษาในที่ทำการแพทย์ที่มีแพทย์ประจำหรือเข้ารับบริการในส่วนกลาง จึงก่อให้เกิดปัญหาผู้รับบริการมาก การให้บริการทางสุขภาพกระทำไม่ได้ทั่วถึง บุคลากรทางสุขภาพ ให้การบริการมุ่งทางการรักษาและพยาบาล ขาดการให้สุศึกษาหรือให้ความรู้ทางสุขภาพทำให้พนักงานส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้ เรื่องการส่งเสริมสุขภาพถึงร้อยละ 61.28 นอกจากนี้พนักงานร้อยละ 40.09 ไม่เข้ารับการตรวจร่างกายประจำปี เพราะไม่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา พนักงานร้อยละ 40.85 ได้รับคำสั่งให้เข้าตรวจร่างกายแต่ไม่มีเวลาว่าง และพนักงานร้อยละ 38.03 ต้องปฏิบัติงาน จึงไม่ได้เข้ารับการตรวจร่างกาย ซึ่งสาเหตุทั้งหมดนี้เกิดจากพนักงานส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในเวลาแตกต่างกัน พนักงานขบวนรถต้องเดินทางตลอดเวลา พนักงานภาคพื้นดินไม่สามารถสลับ เปลี่ยนกัน เข้ารับการตรวจได้ เพราะไม่มีผู้ปฏิบัติงานแทน ทำให้เกิดปัญหาเข้ารับการตรวจร่างกายได้ไม่ทั่วถึง ปัญหาการจัดการบริการทางสุขภาพที่เป็นปัญหามากอันดับแรกคือ พนักงานทุกคนไม่ได้รับการตรวจเอกซเรย์ปอดประจำปี ซึ่งในการตรวจร่างกายประจำปี พนักงานจะได้รับการตรวจโดยทั่วไป เช่น การชั่งน้ำหนัก วัดความดันโลหิต ตรวจการเต้นของหัวใจ ส่วนการตรวจพิเศษ เช่น เจาะเลือดหาสิ่งผิดปกติต่าง ๆ หรือเอกซเรย์ปอดนั้นแพทย์จะทำการตรวจ เฉพาะรายที่มีปัญหาเท่านั้น เพราะการจัดให้มีการเอกซเรย์ปอดแก่พนักงานทุกคนทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นการเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก และการรถไฟแห่งประเทศไทยกำลังดำเนินงานตามแผนพัฒนาฉบับที่ 6 ซึ่งวางแนวทางในการพัฒนารัฐวิสาหกิจ โดยต้องลดต้นทุนการผลิต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2530 : 10)

ในด้านเหตุรำคาญต่าง ๆ พบว่ามีสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดความรำคาญต่อพนักงานถึงร้อยละ 80.42 โดยเหตุรำคาญที่สำคัญ ได้แก่ เสียงดังรบกวน ร้อยละ 36.27 ซึ่งปัญหาเรื่องเสียงดังรบกวนนี้เป็นปัญหามาก เนื่องจากพนักงานทุกคนต้องปฏิบัติงาน เกี่ยวกับขบวนรถจึงเกิดเสียงรบกวนเสมอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับร้านอาหาร สถานที่ปฏิบัติงาน น้ำดื่ม น้ำใช้ แสงสว่าง เป็นต้น และจากการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่บ้านพักของการรถไฟถึงร้อยละ 74.03 ซึ่งตามสภาพความเป็นจริงแล้ว บ้านพักการรถไฟส่วนใหญ่จะมีลักษณะเก่าทรุดโทรม พนักงานไม่ช่วยกันรักษาความสะอาด ทั้งขยะมูลฝอยไม่เป็นที่ เทน้ำสกปรกได้จน

บ้านพัก เกิดสภาพน้ำขัง น้ำ พนักงานไม่ช่วยซ่อมแซม สภาพบ้านที่ชำรุด ด้วยเหตุผลดังกล่าว ปัญหาสุขภาพและสิ่งแวดล้อมจึง เป็นปัญหาในระดับมาก ซึ่งสาเหตุเกิดจากบุคคลแล้ว งบประมาณในการบริหารและปรับปรุงก็ เป็นสิ่งสำคัญตรงกับหลักการบริหารที่จะสำเร็จได้ต้อง ประกอบด้วยปัจจัย 4 M'S (Man Money Material และ Management) และขณะนี้การรถไฟอยู่ในภาวะขาดทุนงบประมาณที่จะทำการใด ๆ ต้องอยู่ในความประหยัดและขึ้นกับสภาพความจำเป็นเท่านั้น

ปัญหา เกี่ยวกับความรู้สุขภาพ ผลการวิจัยพบว่าพนักงานส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับความรู้ เรื่องการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคจากหน่วยงานถึงร้อยละ 61.28 ปัญหาที่พนักงาน เห็นว่า เป็นปัญหามากอันดับแรกคือบุคลากรที่ทำงาน เกี่ยวกับสุขภาพไม่ค่อยได้แนะนำและให้ความรู้ เมื่อเข้ารับการตรวจรักษาซึ่งปัญหานี้อาจ เกิด เนื่องจากบุคลากรทางแพทย์ไม่เพียงพอที่จะให้บริการตามที่ใดกล่าวมาแล้ว บริการจึงมุ่งด้านการรักษามากกว่าการให้สุขศึกษา และถึงแม้ว่าการรถไฟจะจัดให้มีการอบรม เรื่องสุขภาพ และการปฐมพยาบาลแก่พนักงานก็ตาม พนักงานก็ยังไม่ได้รับการอบรมอย่างทั่วถึง เพราะสาเหตุปัญหามูลค่าไม่เพียงพอขาดพนักงานปฏิบัติงานแทนผู้ เข้ารับการอบรม และปัญหาด้านงบประมาณมีจำกัด หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเผยแพร่ความรู้ทางสุขภาพจึงไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร โดยไม่สามารถจัดพิมพ์เอกสาร เผยแพร่ความรู้ตามความต้องการของพนักงาน ซึ่งทำให้เกิดปัญหาสุขภาพเสมอ ดังการวิจัยของแวนไดร์ (Wandrei 1986 : 2903-A) ที่ให้ข้อเสนอแนะว่า เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีสุขภาพดี ควรจัดโปรแกรมสุขภาพโดยสนองความต้องการของผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้ส่วนใหญ่พนักงานรถไฟจะปฏิบัติตามส่วนภูมิภาค เป็นจำนวนมาก การเผยแพร่ความรู้ จัดวิทยากรไปบรรยาย หรือจัดอภิปรายจึง เป็นปัญหาระดับมาก

2. ความต้องการทางสุขภาพของพนักงานการรถไฟ จากผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมความต้องการแก้ไขปัญหาทางสุขภาพของพนักงานอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และความรู้ทางสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาทางสุขภาพของพนักงาน กล่าวคือ พนักงานมีปัญหาทางสุขภาพในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ฉะนั้นพนักงานจึงมีความต้องการแก้ไขปัญหาในระดับมาก เช่นเดียวกัน

การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการทางสุขภาพระหว่างพนักงานขบวนรถ และพนักงานภาคพื้นดิน

1. การเปรียบเทียบปัญหาทางสุขภาพของพนักงาน

1.1 การเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการบริการทางสุขภาพระหว่างพนักงานขบวนรถกับพนักงานภาคพื้นดิน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในปัญหาดังต่อไปนี้

1.1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการส่งตัวผู้ป่วยเข้ารับการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน ผลการวิจัยพบว่า พนักงานภาคพื้นดินมีปัญหามากกว่าพนักงานขบวนรถ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้นพนักงานภาคพื้นดินต้องติดต่อส่งผู้ป่วยเข้ารับการรักษาพยาบาลโดยด่วน ซึ่งบางสถานีอยู่ในถิ่นทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก จำนวนพนักงานตามสถานีมีน้อย ขาดพนักงานที่ต้องปฏิบัติงานแทน และเนื่องจากขบวนรถจะเดินทางเฉพาะเวลาที่กำหนดเท่านั้น จึงทำให้ไม่สามารถส่งผู้ป่วยโดยรถไฟได้ เป็นสาเหตุทำให้เกิดความล่าช้าในการส่งตัวผู้ป่วยเข้ารับการรักษาพยาบาลอย่างฉุกเฉิน ส่วนพนักงานขบวนรถนั้น เมื่อเกิดอุบัติเหตุสามารถเลือกจัดส่งผู้ป่วยได้ตามสถานพยาบาลที่เหมาะสมโดยไม่เกิดความล่าช้าเนื่องจากการปฏิบัติงานอยู่บนขบวนรถเป็นประจำ จากเหตุผลนี้จึงทำให้พนักงานขบวนรถมีปัญหาเรื่องการส่งตัวผู้ป่วยเข้ารับการรักษาพยาบาลฉุกเฉินน้อยกว่าพนักงานภาคพื้นดิน

1.1.2 ปัญหาเกี่ยวกับยาและเวชภัณฑ์ในทำการแพทย์ตาม เขตต่าง ๆ มีไม่เพียงพอ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานภาคพื้นดินมีปัญหามากกว่าพนักงานขบวนรถ ทั้งนี้ เนื่องจากพนักงานภาคพื้นดินต้องปฏิบัติตามสถานี เขต แขวงต่าง ๆ เมื่อเกิดการเจ็บป่วยจึงจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล หรือที่ทำการแพทย์ของการรถไฟที่ใกล้ที่สุด แต่สถานพยาบาลหรือที่ทำการแพทย์บางแห่งไม่มีแพทย์ประจำ ยาที่จัดไว้บริการแก่พนักงานจึงจัดให้เฉพาะยาสามัญต่าง ๆ ซึ่งสั่งจ่ายโดยพยาบาลหรือผู้ช่วยแพทย์ประจำที่ทำการแพทย์นั้น ๆ ฉะนั้นเมื่อพนักงานต้องการยาในรายการพิเศษนอกเหนือจากที่จัดบริการ จึงทำให้เกิดปัญหาว่ามีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ แต่ถึงแม้ว่าพนักงานภาคพื้นดินจะไปรักษาพยาบาลในทำการแพทย์ที่มีแพทย์ประจำอยู่ก็ตาม ยาบางชนิดที่แพทย์เห็นว่าจำเป็นต้องใช้ในการรักษาโรค

แต่ละโรคก็อาจจะ เป็นยานอก เหนือจากรายการที่มีอยู่ในที่ทำการแพทย์นั้นได้ พนักงานภาคพื้นดิน จึงประสบปัญหาเกี่ยวกับยาในที่ทำการแพทย์ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ถ้าที่ทำการแพทย์ เขตต่าง ๆ จัดให้มียาไว้จำนวนมาก เพื่อรอให้พนักงานมารับบริการโดยไม่ดูถึงความจำเป็น หรือจำนวนผู้ป่วยที่ต้องใช้ยาในแต่ละประเภท จะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณของการรถไฟเป็นอย่างมาก ส่วนพนักงานขบวนรถมีปัญหาน้อย เนื่องจากระยะเวลาที่ปฏิบัติงานบนขบวนรถ เป็นระยะเวลาที่ สั้น เปลี่ยนเวลาการทำงานได้ และเนื่องจากพนักงานขบวนรถสามารถ เดินทาง เข้ารับการ รักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลรถไฟหรือที่ทำการแพทย์ส่วนกลางหรือที่ทำการแพทย์ตามชุมทาง ต่าง ๆ ที่เป็นที่ทำการแพทย์ที่มีพนักงานมารับบริการมาก ยาและเวชภัณฑ์มีบริการอย่างพอเพียง ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องนี้จึงน้อยกว่าพนักงานภาคพื้นดิน

1.1.3 ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาที่แพทย์นัดตรวจสุขภาพประจำปี ผล การวิจัยพบว่า พนักงานภาคพื้นดินมีปัญหามากกว่าพนักงานขบวนรถ ทั้งนี้เนื่องจากตามสถานี ต่าง ๆ พนักงานมีจำนวนน้อยไม่สามารถสับเปลี่ยนเข้ารับการตรวจสุขภาพได้เพราะไม่มี พนักงานปฏิบัติงานแทนและไม่มีเวลาว่างพอ ซึ่งจากการวิจัยพบว่า พนักงานภาคพื้นดินจำนวน ร้อยละ 28.17 ไม่เข้ารับการตรวจร่างกายเพราะไม่มีเวลา นอกจากนี้ปัญหาการเดินทางก็ ยัง เป็นสาเหตุหนึ่ง เพราะสถานีในส่วนภูมิภาคไม่มีความสะดวกในการเดินทาง และระยะทาง ก็ไกลจากที่ทำการแพทย์เขต ฉะนั้นเมื่อถึงกำหนดเวลานัดตรวจสุขภาพพนักงานภาคพื้นดินจึงไม่ สามารถเข้ารับการตรวจได้ ส่วนพนักงานขบวนรถ เนื่องจากมีความสะดวกในการเดินทางไป ตามที่ทำการแพทย์เขตต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงาน และการปฏิบัติงานบนขบวนรถใช้พนักงานจำนวนน้อย โอกาสที่พนักงานที่ไม่ได้ปฏิบัติงานหรืออยู่ในระหว่างพักจะ เข้ารับการตรวจสุขภาพได้ในระยะ เวลาที่แพทย์นัดตรวจ จากสาเหตุดังกล่าวมาจึงทำให้พนักงานขบวนรถมีปัญหา เรื่องระยะเวลา ที่แพทย์นัดตรวจสุขภาพประจำปีน้อยกว่าพนักงานภาคพื้นดิน

1.2 การ เปรียบ เทียบปัญหา เกี่ยวกับสุขภาพจิตและสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ระหว่างพนักงานขบวนรถกับพนักงานภาคพื้นดินพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .05 ได้แก่ปัญหาต่อไปนี้

1.2.1 ปัญหาเกี่ยวกับน้ำดื่มน้ำใช้ จากผลการวิจัยพบว่า พนักงานภาค พื้นดินมีปัญหามากกว่าพนักงานขบวนรถ ทั้งนี้เนื่องจากตามสถานีต่าง ๆ อีกหลายแห่งตามส่วน

ภูมิภาคยังมีปัญหา เรื่องการขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้ พนักงานต้องจัดหาน้ำเพื่อใช้ในการบริโภค ไม่มีน้ำประปา ไม่มีน้ำบาดาลโดยเฉพาะในถิ่นทุรกันดารต่าง ๆ สำหรับพนักงานขบวนการมีปัญหาน้ำดื่มน้ำใช้น้อย เพราะขบวนการจะมีน้ำบริการอยู่เสมอ หรือเมื่อขาดแคลนน้ำก็สามารถเติมได้จากสถานีใหญ่ต่าง ๆ ได้

1.2.2 ปัญหาเกี่ยวกับอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยมีไม่เพียงพอ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานภาคพื้นดินมีปัญหามากกว่าพนักงานขบวนการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจำนวนขบวนการมีน้อยกว่าจำนวนสถานีทั่วประเทศ ฉะนั้นการจัดบริการให้มีอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยบนขบวนการจึงกระทำได้ง่ายและทั่วถึง และเนื่องจากงบประมาณที่จำกัดของการรถไฟจึงไม่สามารถจัดอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัยได้ทุกสถานีได้

1.3 การเปรียบเทียบปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางสุขภาพระหว่างพนักงานขบวนการกับพนักงานภาคพื้นดินพบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกปัญหาและเมื่อพิจารณาข้อมูลทั่วไปของพนักงานพบว่า พนักงานขบวนการและพนักงานภาคพื้นดินส่วนใหญ่ต่างมีวุฒิทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นจำนวน ร้อยละ 39.17 และ 36.64 ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นว่าพื้นฐานทางการศึกษาของพนักงานทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับเดียวกันปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี ถึงร้อยละ 62.02 อยู่ในหน่วยงานเดียวกัน มีแหล่งความรู้ทางสุขภาพเดียวกัน คือ ศูนย์การฝึกอบรมการรถไฟ ร้อยละ 34.87 ฉะนั้นปัญหาความรู้ทางสุขภาพจึงไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความต้องการทางสุขภาพของพนักงานรถไฟ จากผลการวิจัยพบว่า โดยส่วนรวมพนักงานขบวนการกับพนักงานภาคพื้นดินมีความต้องการแก้ไขปัญหาทางสุขภาพ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งด้านการจัดบริการทางสุขภาพ สุขาภิบาล และสิ่งแวดล้อม และความรู้ทางสุขภาพ แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่พนักงานมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การส่งตัวผู้ช่วยเข้ารับการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน ระยะเวลาที่นัดตรวจสุขภาพ น้ำดื่มน้ำใช้ไม่เพียงพอ และการขาดอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ซึ่งความต้องการดังกล่าวนี้เป็นปัญหาของพนักงานขบวนการและพนักงานภาคพื้นดินที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกด้วย ส่วนความต้องการเกี่ยวกับความรู้ทางสุขภาพพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่อง เอกสารและข่าวสารทางสุขภาพเพื่อป้องกันโรค ซึ่งปัญหาเรื่องนี้จากการวิจัยพบว่า เป็นปัญหาในระดับมาก

โดยไม่มี ความแตกต่างกัน แต่ความต้องการแก้ไขปัญหาลักษณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งความแตกต่างนี้อาจเนื่องมาจากพนักงานภาคพื้นดินจำนวนมากต้องปฏิบัติงาน อยู่ในส่วนภูมิภาคห่างไกลความเจริญ การคมนาคม สื่อสารไม่สะดวก เกิดปัญหาในการรับข่าวสารต่าง ๆ แต่สำหรับพนักงานขบวนรถเนื่องจากสามารถเดินทางติดต่อในส่วนกลางได้ง่าย หรือเดินทางย่านชุมชน และสถานที่เจริญแล้วได้สะดวก พนักงานขบวนรถจึงมีความต้องการ ข่าวสารและ เอกสารทางสุขภาพ เพื่อป้องกันโรคน้อยกว่าพนักงานภาคพื้นดิน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า พนักงานรถไฟมีปัญหาด้านสุขภาพในระดับมาก และพนักงานมีความต้องการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพในระดับมาก เช่น เดียวกันทั้งด้านการจัดบริการ สุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อม และความรู้ทางสุขภาพ ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาอย่างจริงจัง ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดบริการทางสุขภาพ

1.1 สำนักงานแพทย์ควรประสานงานกับฝ่ายการ เติมนรถ เพื่อกำหนดวัน เวลา ที่เหมาะสมเพื่อให้พนักงานได้เข้ารับการตรวจร่างกายอย่างทั่วถึง

1.2 สำนักงานแพทย์ควรจัดยาและเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาลให้ เพียงพอ และจัดบุคลากรทางแพทย์คอยติดตาม ควบคุมดูแลและให้คำแนะนำแก่พนักงานที่รับผิดชอบ

1.3 เนื่องจากพนักงานส่วนใหญ่อยู่กระจัดกระจายตาม เขตและแขวงต่าง ๆ ของฝ่ายการ เติมนรถ จึงทำให้พนักงานไม่ได้รับความสะดวกในการ เข้ารับการบริการตรวจรักษา ฉะนั้นสำนักงานแพทย์ควรมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ไปให้บริการอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ

2. ด้านสุขาภิบาลและสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ

2.1 ฝ่ายการ เติมนรถควรตั้งงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ติดตั้งตามสถานีต่าง ๆ ให้ครบภายใน 3-5 ปี

2.2 การขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้ตามสถานีต่าง ๆ ควรขอความช่วยเหลือจาก

หน่วยงานในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องหรือรับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดหาแหล่งน้ำในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยตรง

2.3 สำนักงานแพทย์ควรจัดให้มีหน่วยอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจสอบและป้องกันแก้ไขสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน เช่น เสียง แสงสว่าง และเหตุรำคาญต่าง ๆ และควบคุมสภาพแวดล้อมของบ้านพักรถไฟ

3. ด้านความรู้ทางสุขภาพ

3.1 บุคลากรทางสุขภาพควร เน้นความสำคัญของการป้องกันโรคให้มากกว่าการรักษาพยายามให้ลูกศึกษาควบคู่ไปกับการตรวจรักษาและพยาบาล

3.2 ตามที่ ทำการแพทย์ เขตต่าง ๆ ของการรถไฟควรจัดนิทรรศการ จัดเชิงวิทยากรให้ความรู้ทางเสียงตามสาย จัดอภิปรายให้ความรู้ทางสุขภาพแก่พนักงาน เป็นบางโอกาส และเป็นไปตามสภาพปัญหาที่พนักงานประสบ ซึ่งสามารถทำได้โดยขอความร่วมมือกับโรงพยาบาลรถไฟ เพื่อจะได้จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปประสานงาน

3.3 สำนักงานแพทย์การรถไฟ ควรจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาความรู้ของพนักงาน โดยจัดอบรมระยะสั้น รมรงค์เพื่อส่งเสริมให้พนักงานมีสุขภาพดี เช่น การรมรงค์ไท้คงบุตร เลิกดื่มสุรา และจัดสัปดาห์ส่งเสริมการออกกำลังกาย หรือจัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในระหว่างฝ่ายและสำนักงานต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

3.4 ผู้บริหารควรจัดส่งข้อมูล ข่าวสารทางสุขภาพที่ทันสมัยไปยังพนักงานตามส่วนภูมิภาคต่าง ๆ อย่างทั่วถึง โดยอาจจะขอเอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางสุขภาพหลายแห่ง ซึ่งมีเอกสารบริการ จัดส่งไปตามสถานีในท้องถิ่นทุรกันดาร หรือจัดส่งผ่านไปยังที่ทำการแพทย์เขตต่าง ๆ เพื่อนำไปให้แก่พนักงานต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อให้การวิจัยครอบคลุมปัญหาพนักงานการรถไฟทั้งหมด ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของพนักงานการรถไฟฯ ทุกฝ่ายและทุกสำนักงาน

2. การศึกษาถึงปัญหาและความต้องการด้านสุขภาพของพนักงานครั้งต่อไป ควรใช้วิธีการเก็บข้อมูลหลายวิธี ทั้งแบบสอบถาม สัมภาษณ์ และสังเกต เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด

3. หัวแปรทางสุขภาพที่ควรจะศึกษาต่อไป คือ กลุ่มอายุ การศึกษา และรายได้ของพนักงานการรถไฟ